

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL PAREIŠKĖJO – LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO PRAŠYMO IŠTIRTI LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO 15 STRAIPSNIO ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI ATSISAKYMO

2015 m. sausio 15 d. Nr. KT4-S3/2015

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Prano Kuonio, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Dainiaus Žalimo,
sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą Nr. 1B-64/2014.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Konstituciniame Teisme gautas pareiškėjo – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymas iširti, ar „Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 15 straipsnis (2010 m. gegužės 18 d. įstatymo Nr. XI-813 redakcija) ta apimtimi, kiek jame nenustatyta reorganizavimo metu įsteigtos naujos politinės partijos, perėmusios reorganizuotos politinės partijos teises ir pareigas, teisė gauti (perimti teisę į) atitinkamą valstybės biudžeto asignavimų dalį, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 34 straipsnio 2 daliai, 35 straipsnio 1 ir 3 dalims ir konstituciniam teisinės valstybės principui“.

2. Pareiškėjas į Konstitucinį Teismą dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai kreipėsi sustabdęs administracinės bylos, kurioje sprendžiamas klausimas dėl Lietuvos

Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2013 m. rugsėjo 9 d. sprendimo Nr. Sp-124 „Dėl 2013 m. antrojo pusmečio valstybės biudžeto asignavimų politinių partijų veiklai finansuoti dydžio nustatymo“ 5, 6 punktų teisėtumo, nagrinėjimą. Šiuose punktuose nuspręsta, kad Darbo partijai skiriama 2013 metų antrojo pusmečio valstybės biudžeto asignavimų politinių partijų veiklai suma išmokėtina naujai po reorganizavimo sujungimo būdu įsteigta Darbo partijai (leiboristams). Pareiškėjas administracinėje byloje kelia klausimą, ar Darbo partija (leiboristai) turi teisę gauti Darbo partijai skirtą valstybės biudžeto asignavimų sumą.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Pareiškėjas – Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas prašo ištirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (2010 m. gegužės 18 d. redakcija) (toliau – ir Įstatymas) 15 straipsnio tiek, kiek jame nenustatyta reorganizavimo metu įsteigtos naujos politinės partijos, perėmusios reorganizuotos politinės partijos teises ir pareigas, teisę gauti atitinkamą valstybės biudžeto asignavimų dalį, atitiktį Konstitucijai.

2. Įstatymo 15 straipsnyje „Valstybės biudžeto asignavimų politinės partijos veiklai finansuoti dydžio apskaičiavimo, paskirstymo ir mokėjimo tvarka“ *inter alia* nustatyta:

„1. Politinės partijos, kurios įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos Juridinių asmenų registre ir atitinka įstatymų reikalavimus dėl politinės partijos narių skaičiaus ir kurioms nėra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, turi teisę į valstybės biudžeto asignavimus politinės partijos veiklai finansuoti.

2. Valstybės biudžeto asignavimai politinės partijos veiklai finansuoti paskirstomi toms šio straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus atitinkančioms politinėms partijoms, kurios yra gavusios ne mažiau kaip 3 procentus visų rinkėjų balsų, paduotų už politinių partijų kandidatus tuose Seimo, savivaldybių tarybų rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą, pagal kurių rezultatus paskirstomi šie valstybės biudžeto asignavimai.

3. Valstybės biudžeto asignavimai politinių partijų veiklai finansuoti yra paskirstomi pagal Seimo, savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą (pakartotinių, naujų rinkimų ir pakartotinio balsavimo), kuriuose išrinktų kandidatų įgaliojimai nėra nutrūkę arba jiems nutrūkus laisva vieta buvo užimta nerengiant rinkimų, galiojančius rezultatus <...>“

Pareiškėjo ginčijamame Įstatymo 15 straipsnyje *inter alia* nustatytos sąlygos, kurias turi atitikti politinė partija, kad gautų valstybės biudžeto asignavimus savo veiklai finansuoti: politinė partija turi būti registruota Juridinių asmenų registre, turi turėti įstatymų reikalaujamą skaičių narių, nebūti pertvarkoma arba likviduojama ir turi būti gavusi ne mažiau kaip 3 procentus visų rinkėjų balsų rinkimuose, pagal kurių rezultatus paskirstomi valstybės biudžeto asignavimai. Taigi iš

Įstatymo 15 straipsnio matyti, kam negali būti skiriami valstybės biudžeto asignavimai: teisės į juos neturi politinės partijos, kurioms pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, taip pat politinės partijos, negavusios 3 procentų visų rinkėjų balsų rinkimuose, pagal kurių rezultatus skirstomi valstybės biudžeto asignavimai.

3. Pareiškėjas savo prašyme nurodo, kad pagal Įstatymo 15 straipsnį valstybės biudžeto lėšos yra skiriamos finansuoti politinėms partijoms, kurios yra veikiančios ir kurių veiklos nenumatoma nutraukti, taigi valstybės biudžeto lėšos nėra skiriamos politinėms partijoms, kurios, kaip numatoma, pasibaigs be teisių ir pareigų perėmimo (likvidavimo atveju) arba neteks politinių partijų statuso (pervarkymo atveju). Pareiškėjas taip pat pažymi, kad „reorganizavimo procedūra tarp minėtų atvejų (užkertančių kelią politinėms partijoms pretenduoti į valstybės biudžeto asignavimų dalį) nėra nurodyta, taigi aplinkybė, jog atitinkamai politinei partijai yra pradėta reorganizavimo procedūra (jeigu partija atitinka kitas minėtame įstatyme nustatytas sąlygas), nėra pagrindas neskirti valstybės biudžeto lėšų, kas suponuoja, jog įstatymų leidėjas matė prasmę atitinkamą valstybės biudžeto lėšų dalį skirti reorganizuojamai politinei partijai“.

Prašyme teigiama, kad „pagal <...> Civilinio kodekso ir Politinių partijų įstatymo <...> nuostatas reorganizavimo metu naujai įsteigta partija perima veiklą baigusios reorganizuotos politinės partijos teises ir pareigas“.

Kartu prašyme nurodoma, kad įstatymų leidėjas ginčijamu teisiniu reguliavimu „eksplicitiškai įtvirtino, jog teisę į tam tikrą valstybės biudžeto asignavimų dalį turi konkreiti politinėms partijoms keliamus reikalavimus atitinkanti politinė partija, kuri (kaip tokia) dalyvavo minėtuose rinkimuose ir gavo reikšmingą (minėto įstatymo 15 straipsnio 2 dalies prasme – pakankamą) rinkėjų pasitikėjimą“. Teigiama, kad „naujai susikūrusi partija visuomenės yra vienareikšmiškai identifikuojama su veiklą baigusia reorganizuota partija, <...> pastarosios partijos nariai (taip pat ir gavę reikšmingą rinkėjų pasitikėjimą atitinkamuose rinkimuose, išrinkti į atitinkamas pareigas ir toliau po politinės partijos reorganizavimo einantys pareigas atitinkamoje atstovaujamojoje institucijoje) ir toliau tęsia narystę naujai susikūrusioje po reorganizavimo partijoje“. Tačiau prašyme teigiama ir tai, kad „politinė partija, dalyvavusi atitinkamuose rinkimuose ir gavusi reikšmingą rinkėjų palaikymą, sudarantį prielaidas gauti tam tikrą valstybės biudžeto asignavimų dalį, tuo atveju, jei ji po reorganizavimo pasibaigė, netenka teisės į nurodytą valstybės biudžeto asignavimų dalį (kadangi ji išregistruota iš Juridinių asmenų registro ir nebeegzistuoja, taigi neatitinka Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies reikalavimų), savo ruožtu šios politinės partijos teisių ir pareigų perėmėja (pvz., kai reorganizavimas vyko sujungimo būdu) – reorganizavimo metu naujai įsteigta politinė partija neįgyja teisės į šią valstybės biudžeto asignavimų dalį, kadangi ji, kaip tokia, rinkimuose nedalyvavo (t. y. neatitinka Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies reikalavimų)“.

4. Pažymėtina, kad iš šių pareiškėjo teiginių matyti, jog iš esmės jo abejonės dėl ginčijamo teisinio reguliavimo kyla dėl atitinkamo šio reguliavimo taikymo.

Pareiškėjui nekyla abejonų dėl to, kad pagal nustatytąjį teisinį reguliavimą naujai įsteigta po reorganizavimo sujungimo būdu politinė partija perima buvusių partijų teises ir pareigas, tačiau kartu jo prašyme teigiama, kad ji neperima teisės gauti valstybės biudžeto asignavimų dėl to, kad nedalyvavo rinkimuose. Pareiškėjas nepateikia teisinių argumentų, kodėl, jo manymu, reorganizuota sujungimo būdu politinė partija, atitinkanti Įstatymo 15 straipsnyje nustatytas sąlygas (registruota Juridinių asmenų registre, turinti pakankamą skaičių narių), negali gauti atitinkamų valstybės biudžeto asignavimų, jei minėtoje nuostatoje aiškiai nurodyta, kad šie asignavimai neskiriami tik likviduojamoms ir pertvarkomoms (pakeičiant teisinį statusą) politinėms partijoms.

Taigi konstatuotina, jog pareiškėjas savo prašyme kelia klausimą, ar naujai įsteigta po reorganizavimo sujungimo būdu politinė partija, perėmusi susijungusių partijų teises ir pareigas, turi teisę gauti atitinkamą valstybės biudžeto asignavimų dalį, kurią būtų galėjusi gauti viena iš susijungusių politinių partijų. Iš pareiškėjo prašyme išdėstytų argumentų matyti ir tai, kad jis siekia išsiaiškinti, ar naujai įsteigta po reorganizavimo sujungimo būdu partija vertintina kaip atitinkanti kitas Įstatymo 15 straipsnyje nustatytas sąlygas, kad gautų valstybės biudžeto asignavimus (*inter alia* ar tokia partija gali būti laikoma turinčia atitinkamą visuomenės pasitikėjimą, kad gautų minėtus asignavimus, t. y. ar ji laikytina gavusia ne mažiau kaip 3 procentus visų rinkėjų balsų, paduotų už kandidatus rinkimuose). Vadinas, iš tiesų pareiškėjui kyla abejonų ne dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai, o dėl Įstatymo 15 straipsnyje įtvirtinto teisinio reguliavimo aiškinimo ir taikymo praktikoje.

5. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją ir Konstitucinio Teismo įstatymą jis nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų, taip pat kad tokius klausimus sprendžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; jei įstatymuose yra neaiškumų, dviprasmybių, spragų, tai pašalinti yra įstatymų leidėjo pareiga (*inter alia* 2011 m. rugsėjo 5 d. sprendimas, 2012 m. balandžio 18 d. nutarimas, 2012 m. gegužės 11 d., 2012 m. birželio 25 d., 2014 m. birželio 17 d. sprendimai). Įstatymų leidėjo neišspręsti teisės taikymo klausimai yra teismų praktikos dalykas (1998 m. liepos 9 d. nutarimas, 2006 m. lapkričio 20 d., 2007 m. rugsėjo 6 d., 2007 m. rugsėjo 12 d. sprendimai, 2012 m. balandžio 18 d. nutarimas, 2012 m. gegužės 11 d., 2014 m. birželio 17 d. sprendimai). Prašymai išsiaiškinti, kaip turi būti taikomos įstatymo (ar kito teisės akto) nuostatos, yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (2002 m. rugsėjo 23 d., 2006 m. lapkričio 20 d., 2010 m. liepos 2 d., 2010 m. lapkričio 16 d., 2011 m. rugsėjo 5 d., 2014 m. birželio 17 d. sprendimai).

6. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu

prašymo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą ištirti, ar Įstatymo 15 straipsnis tiek, kiek jame nenustatyta reorganizavimo metu įsteigtos naujos politinės partijos, perėmusios reorganizuotos politinės partijos teises ir pareigas, teisė gauti atitinkamą valstybės biudžeto asignavimų dalį, neprieštarauja Konstitucijai.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą Nr. 1B-64/2014 ištirti, ar „Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 15 straipsnis (2010 m. gegužės 18 d. įstatymo Nr. XI-813 redakcija) ta apimtimi, kiek jame nenustatyta reorganizavimo metu įsteigtos naujos politinės partijos, perėmusios reorganizuotos politinės partijos teises ir pareigas, teisė gauti (perimti teisę į) atitinkamą valstybės biudžeto asignavimų dalį, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 34 straipsnio 2 daliai, 35 straipsnio 1 ir 3 dalims ir konstituciniam teisinės valstybės principui“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė
Vytautas Greičius
Danutė Jočienė
Pranas Kuconis
Gediminas Mesonis
Vytautas Milius
Egidijus Šileikis
Algirdas Taminskas
Dainius Žalimas